

از غندی کتاب آبراهامیان نوآوری ندارد/آبادیان آبراهامیان در واژه‌گزینی دقت ندارد

۷ آذر ۱۳۹۴ ساعت ۲۲:۲۴

استاد گروه علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی تهران گفت: برای کسی که کار تاریخی می‌کند مقالات کتاب «مردم در سیاست ایران» نوآوری ندارد. استاد دیگر دانشگاه گفت: اصطلاحات کتاب مشخص نیست و خود آبراهامیان نیز در واژه‌گزینی دقت ندارد.

کتاب «مردم در سیاست ایران» نوشته پروان آبراهامیان با ترجمه بهرنگ رجبی در خانه اندیشمندان علوم انسانی نقد شد.

در این نشست، علیرضا ازغندی (استاد گروه علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی تهران) و حسین آبادیان (استاد گروه تاریخ دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) قزوین) و بهرنگ رجبی (مترجم کتاب) حضور داشتند.

رجبی: کتاب را برای کسانی ترجمه کردم که واقعا تاریخ را عوض می‌کنند

بهرنگ رجبی مترجم کتاب در این نشست با سخنانی کوتاه گفت: برخی می‌گویند که چرا کتاب شبیه ترجمه معمول از تاریخ یا جامعه‌شناسی نیست؟ باید بگویم دلیل ترجمه من از این کتاب فارغ از علاقه شخصی من به حوزه تاریخ واکنش نشان دادن به شکل ترجمه فعلی فراگیر در حوزه علوم انسانی است.

وی افزود: بنده تصور می‌کنم سنت ترجمه متون تاریخی و سیاسی که از دوره قاجار شروع شد برای تمایز بخشی بود. به این روش که از زمان قاجار چون سواد همه‌گیر نشده بود افراد باسواد به علت اینکه خدمتی ارائه می‌کردند تمایزی برای خود قائل شدند چون سواد یک شاخصه مهم برای تمایز بوده است درصد کمی از جامعه سواد داشتند.

بهرنگی ادامه داد: بعد که سواد فراگیرتر شد این تمایز از بین رفت اواخر قاجار و اوایل پهلوی ما با سبک ترجمه تازه مواجه می‌شویم که جعل کردن علوم انسانی است. اینچنین ترجمه نه در غرب نمونه دارد و نه جای دیگر. در واقع بیش از آنکه زبان علمی باشد یک بازی زبانی است که امتدادش به داریوش آشوری می‌رسد.

وی گفت: در این نوع ترجمه، مترجم برای متمایز کردن خود از جامعه پناه به این نوع زبان بازی می‌برد پس شکل فعلی خواندن متون علوم انسانی در ایران مانعی در راه عمومی شدن کتابخوانی شده است. مخاطب برای اینکه بفهمد نویسنده چه می‌گوید باید

باید دوره‌هایی را طی کند تا اصطلاحات را بفهمد بعد تازه پی به منظور نویسنده ببرد.

مترجم کتاب «مردم در سیاست ایران» ادامه داد: به این دلیل سراغ ترجمه جامعه‌شناسی و تاریخ رفتیم که تصور می‌کنم این زبان جعل شده مضر است و از دلش دانش در نمی‌آید دانش را محدود به متخصص می‌کند.

وی گفت: شکل ترجمه این کتاب واکنش‌های هم داشته است من در این ترجمه سعی کردم شان علمی آبراهامیان را رعایت کنم قرار بوده این ترجمه واقعا برای کسانی باشد که تاریخ را عوض می‌کنند تا بینششان اگر لازم باشد تغییر کند پس از تنها چیزی که در این ترجمه دفاع می‌کند در کتاب نه نظریه‌ها و شکل تاریخ‌نگاری، بلکه سبک ترجمه‌ای است که به سمت مردم نشانه رفته است.

از دیگر سخنران برنامه علیرضا ازغندی استاد گروه علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی تهران بود که در سخنانی اظهار داشت: پروفیسور آبراهامیان کیست؟ آنچه من ۵۰ سال است با ایشان آشنایی دارم به عنوان شاگرد و دانشجو یا مدرس این است که می‌توانم بگویم شناخت نسبتا قابل فهم و درستی از او دارم. اولین قدم ایشان یک ایرانی است شرایط اقتضا کرد که از سن ده سالگی ایران را ترک و در غرب تحصیل کند در آمریکا دکترا بگیرد استاد تاریخ ایران و خاورمیانه شود. ما تعدادی همکار داریم که از ایران مهاجرت کردند اما متاسفانه ایران را فراموش کرده و در حوزه‌های دیگری تحقیق می‌کنند پس تحقیق درباره ایران یکی از امتیازات پروفیسور است.

وی افزود: از دیگر ویژگی‌های او تاریخ‌نگاری اش است که رسمی و حکومتی نیست کاری را می‌کند عنایت ویژه به مردم و ساختارهای سیاسی جامعه دارد.

ازغندی: کتاب بسیار عجولانه وارد بازار نشر شده است

ازغندی ادامه داد: آبراهامیان به عنوان استاد دانشگاه که به زبان انگلیسی در آمریکا می‌نویسد این است که برای دانشجویان امریکایی تصویری از ایران ارائه می‌دهد که دانشجویان امریکایی را از شرایط ایران آگاه می‌کند پس هدفش فقط نوشتن نیست انتقال آگاهی به عنوان دانشمند است.

وی افزود: از دیگر امتیاز آقای آبراهامیان دسترسی به منابع اولیه است که هزینه دارد منبع کتابخانه‌ای نیست و در جای که لازم بود از منابع دست دوم هم استفاده می‌کند.

این استاد دانشگاه ادامه داد: تنها کتاب که خوشبختانه در سال‌های اخیر به همت برخی همکاران دانشگاهی ایران ترجمه شده است کتاب «ایران بین دو انقلاب» است، سایر کتاب‌های که از او در ایران ترجمه شده است مجموعه مقالات است که در ایران

ترجمه شده است، مانند جستارهای «تئوری توطئه» و «جامعه شناسی سیاسی ایران».

وی افزود: متأسفانه در کتاب «مردم در سیاست ایران» هیچ معرفی از نویسنده ندارد که عجیب است نشر چشمه خودش هم مقدمه‌ای برای کتاب ننوخته مترجم هم مقدمه‌ای که نوشت بهتر بود نمی‌نوشت. علاوه بر این مترجم مجموعه مقالات نویسنده را ترجمه کرده است ارجاع نمی‌دهد که این مقاله در کدام کتاب و مجله منتشر شده است. درثانی حتی موضوع اگر بحث سیاست ایران باشد برای ما چیز جدیدی نیست ما خواندیم پس برای چه کسی ترجمه شده است.

ازغندی گفت: مترجم محترم کتاب آقای رجبی گفتند برای عوام این کتاب را ترجمه کرده است کدام عوام؟ عوام ۱۴ هزار پول ندارد پول کتاب بدهد. اگر آبراهامیان تایید کرده است که مقاله‌اش چاپ شده و منتشر شود قصدش این است که افکارش گسترش یابد من هم توصیه می‌کردم به زبانهای مختلف مقالاتمان چاپ بشود.

****مدل توسعه آبراهامیان بومی ایران نیست**

وی افزود: اما آخرین سخنانم در مورد شناخت پورفسور است نویسنده کتاب «ایران بین دو انقلاب» معتقد است انقلاب به این خاطر رخ داد که محمدرضا شاه توسعه سیاسی را به موازات توسعه اقتصادی پیش نبرد این تجلی اندیشه علمای دهه ۶۰ و ۷۰ م. آمریکاس کشورهایی که این مدل را دنبال کردند کارشان به انقلاب نکشید.

مشکل این نظریه این است که این مدل توسعه مدل توسعه کشورهای توسعه یافته است. اگر نظر توسعه سیاسی آبراهامیان را بپذیریم باز هم ممکن بود در ایران انقلاب رخ بدهد چون انباشت سرمایه در کشورهای غربی براساس کار صورت گرفت اما در کشورهای خاورمیانه مبتنی بر نعمت خدادادی است به این ترتیب مدل توسعه فرق می‌کند

ازغندی تصریح کرد: تقدیر آبراهامیان این است که نوسازی و توسعه سیاسی همراه باشد تا کشور به رشد برسد و منجر به انقلاب نشود مشکل این نظریه این است که این مدل توسعه مدل توسعه کشورهای توسعه یافته است. اگر نظر توسعه سیاسی آبراهامیان را بپذیریم باز هم ممکن بود در ایران انقلاب رخ بدهد چون انباشت سرمایه در کشورهای غربی براساس کار صورت گرفت اما در کشورهای خاورمیانه مبتنی بر نعمت خدادادی است به این ترتیب مدل توسعه فرق می‌کند.

این استاد دانشگاه شهید بهشتی گفت: این کتاب بسیار عجولانه وارد بازار شده است اگر با اهل فن مشورت می‌شد حتماً مقدمه‌ای در معرفی نویسنده نوشته می‌شد و شناسنامه مقالات نیز به آن افزوده می‌شد مقالات ترجمه شده این کتاب که ۴ مورد است با سخنرانی که به اضافه شده است هماهنگ نیست.

وی ادامه داد: گزینش موضوعات عجولانه بوده در مقاله اول به مشروطه می‌پردازد که خود آبراهامیان نوشته مبسوط‌تری درباره

مشروطه دارد و در آن نوشته به سوالات درباره مشروط پاسخ داده و در این کتاب از طبقات سخن گفته می‌شود آبراهامیان به عنوان یک جامعه‌شناس از مردم به حکومت می‌رسد سعی می‌کند ارتباط بین مردم و حکومت را کشف کرده که ناتوان است.

ازغندی ادامه داد: برای کسی که کار تاریخی می‌کند مقالات این کتاب نوآوری ندارد و عنوان کتاب ربطی به نویسنده ندارد و نظر نویسنده و ناشر در آن اعمال شده است و جامعه ایران از سال ۴۲ آماده انقلاب بوده است و انقلاب در ۲۲ بهمن ۵۷ رخ داده است یعنی ۱۵ سال بعد و این پرسش مطرح است چرا جامعه ایران با این فاصله زمانی انقلاب در آن رخ داده البته این پرسش در مورد مشروطه نیز مطرح است جواب این پرسش را جانسون می‌دهد عوامل شتاب‌دهنده در به ثمر رسیدن انقلاب تأثیر داشته و عوامل شتاب‌دهنده مشروطیت شامل فلک کردن بازاریان، کشته شدن ناصرالدین‌شاه و جنبش تنباکو است.

وی افزود: مهاجرت صغری و کبری مردم و علما هدفمند بوده است و مظفرالدین‌شاه را مجبور به واکنش کرد. اما تأکید آبراهامیان به مهاجرت تهرانیان به سفارت بریتانیاست که در انقلاب مشروطه نقش داشته است. به نظر بنده مهاجرت به قم مردم تعیین‌کننده‌تر است. البته من در این کتاب متوجه نشدم آقای آبراهامیان انقلاب را جنبش می‌داند یا انقلاب.

آبادیان: توده‌ها همیشه در تحولات نقش مثبت ندارند

از دیگر سخنرانان این برنامه حسین آبادیان بود که اظهار داشت: کودتای ۲۸ مرداد که آقای آبراهامیان نوشته برای من فرستاد و من هم به او نوشتم این کتاب چیزی جدیدی برای ارائه ندارد چه برای ایرانیان و چه برای آمریکایی‌ها.

وی گفت: ۵ پژوهش موردی که آقای رجبی ترجمه کردند بیشتر بر ابهام می‌افزاید متنی را می‌خوانید که ترجمه‌کننده به کلیدواژه ضروری آن دانش‌آشنایی ندارد این در حالی است که مترجم موضوعی را که برای ترجمه انتخاب می‌کند باید به آن آگاهی داشته باشد در تمام صفحات کتاب غلط تاریخی و انشایی وجود دارد.

آبادیان گفت: اگر آقای رجبی به عنوان نویسنده تاریخ می‌نویسد حق دارد سبک خاصی داشته باشد اما در مقام مترجم باید مطلب آبراهامیان شبیه به متن اصلی باشد.

نویسنده کتاب «تقدیر تاریخی اندیشه در ایران دوره قاجار» افزود: آقای آبراهامیان، داریوش شایگان و نویسنده‌های فلسفی و تاریخی کلمه خاص خود را دارند نباید آن واژگان برای اینکه ساده شوند که همه بفهمند از رساندن مفهوم ابتر شوند چون هر علم اشرافیت خاصی خود را دارد.

آبادیان گفت: تأکید این کتاب نقش توده‌های مردم در تحولات اجتماعی است این یکی از بزرگترین آفت‌های تحولات بوده است اینکه توده‌های مردم جمع می‌شوند تا تحول ایجاد کنند بیشتر نقش منفی دارد چون در اینجا توده‌ها هستند که سیاستمداران را

به دنبال خود می‌کشاند و موجب می‌شود سیاست‌مداران به مردم وعده‌هایی دهند که قادر به انجام آن نیستند و مردم نیز قادر نیستند آنها را توبیخ کنند.

هرجا که مردم بدون خاستگاه طبقاتی بیرون بریزند و یک هدف خاصی داشته باشند امر خطرناکی اتفاق افتاده چون خواسته‌های مردم در طبقات گوناگون با هم فرق دا

وی گفت: هرجا که مردم بدون خاستگاه طبقاتی بیرون بریزند و یک هدف خاصی داشته باشند امر خطرناکی اتفاق افتاده چون خواسته‌های مردم در طبقات گوناگون با هم فرق دارد.

این استاد دانشگاه ادامه داد: تعریف از مردم و اوباش فرق دارد ارادل فرهنگ ندارند من ندیدم در این کتاب بین مردم و اوباش تفکیک قائل شود. به طور مثال آقای کریم داوتگر و حسین خان رشتی نیز در مشروطه به مشروطیت پیوستند اما هیچ تصویری از قانون و مفاهیمی که در مشروطیت بود نداشتند. حسین خان پیش خدمت یکی از خوانین رشت بود که بر اثر عقده‌ای که از خان رشت داشت بعد از نهضت مشروطه خان را کشت و جزو نیروهای مشروطه شد و زن خان را مجبور می‌کرد پوتین‌هایش را واکس بزند. من بین تعریف مردم و ارادل تفکیک قائل می‌شوم اگر در جایی دیدید خواسته‌های مشخص وجود ندارد و همه مردم یک خواسته دارند آن اعتراض مردم را می‌توان به دیده تردید نگاه کرد.

وی گفت: یکی از اشکالات کتاب این است که اصطلاحات کتاب مشخص نیست البته خود آبراهیمیان نیز در واژه‌گزینی خیلی دقت به خرج نمی‌دهد و شاید مقالاتی که در این کتاب ترجمه شده به زمان دانشجویی نویسنده برمی‌گردد.

نویسنده کتاب «مفاهیم قدیم و اندیشه جدید، درآمدی نظری بر مشروطه ایران» افزود: در زمان مشروطیت هیچ کس چه مشروطه خواه و چه مشروعه‌خواه بر سر این اصل مخالفت نمی‌کند که زنان حق رأی دادن و نماینده شدن را ندارند چه آیت‌الله بهبهانی باشد و چه تقی‌زاده.

وی گفت: اینکه مشروطه را در مقابل مشروعه قرار می‌دهند گفتمانی است که بعد از انقلاب به وجود آمده در زمان مشروطه تنها اختلاف بر سر این بود که آیا دین مجاز است در سیاست دخالت کند که روحانیونی مانند شیخ ابراهیم زنجانی و سیدحسین اردبیلی معتقدند بود که دین حق دخالت در سیاست ندارد و روشنفکرانی هم بودند که معتقد بودند دین حق دخالت در سیاست را دارد.

منبع: فارس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۲۸۸۳/دقت-گزینی-واژه-آبادیان-ندارد-نوآوری-آبراهامیان-کتاب-از-غندی>